

Styremøte i Finnmarkssykehuset HF

Arkivnr.:
2014/1435

Saksbeh/tlf:
Stein Erik Breivikås, 78 42 11 28

Sted/Dato:
Hammerfest, 17. September 2014

Saksnummer 72/2014

Saksansvarlig: Stein Erik Breivikås, Økonomisjef
Møtedato: 25. september 2014

Investeringer og bærekraftsanalyse for 2015 -2022

Administrerende direktørs forslag til vedtak:

1. Styret i Finnmarkssykehuset HF tar den økonomiske bærekraftanalysen til etterretning.
2. Styret registrerer og understreker at foretakets økonomi ikke er bærekraftig.
3. Styret forventer at foretaket utarbeider en handlingsplan/strategi for å gjøre økonomien bærekraftig i perioden 2015 -2022. Dette skal presenteres på styremøte i desember.

Torbjørn Aas
Administrerende direktør

Vedlegg:

1. Saksfremlegg
2. Investeringer og bærekraftsanalyse 2014–2022
3. Budsjett brev 2 fra Helse Nord med premisser for bærekraftanalyse høst 2014.

Investeringer og Bærekraftsanalyse 2015-2022

Saksansvarlig: Stein-Erik Breivikås

Møtedato: 25. september 2014

---

1. Sammendrag og anbefaling

Bærekraftsanalysen viser at foretaket ikke er økonomisk bærekraftig og at de store økonomiske utfordringene starter i 2016/2017. Under forutsetning av at de økonomiske tiltakene som ble presentert i styresak 99/2013 får effekt som planlagt, trenger fortsatt foretaket resultatforbedrende tiltak tilsvarende 50 MNOK fra 2017. Det er helt avgjørende at foretaket lager en strategi/handlingsplan høsten 2014, som kan iverksettes slik at foretaket er takler utfordringene fra 2016/2017.

Det anbefales at styret i Finnmarkssykehuset HF tar den økonomiske bærekraftanalysen til etterretning. Styret registrerer og understreker at foretakets økonomi ikke er bærekraftig og forventer at foretaket utarbeider en handlingsplan/strategi for å gjøre økonomien bærekraftig i perioden 2015 -2022. Dette skal presenteres på styremøte i desember.

2. Bakgrunn

Helse Nord ber foretakene om å oppdatere og styrebehandle sine økonomiske bærekraftsanalyser med de endringer i rammebetingelsene som er i budsjettbrev 2. Budsjettbrev 2 fra Helse Nord sikrer at analysene er satt opp etter samme mal, samt er basert på samme premisser og rammebetingelser i foretakene. Bærekraftsanalysen gir en pekepinn på den økonomiske utviklingen i foretaket og gir et bilde av resultatutviklingen, investeringsplaner, likviditet og kapitalbehov. Bærekraftsanalysen er estimerer og inneholder betydelig risiko.

3. Vurdering

Forutsetningene i den økonomiske bærekraftsanalysen er beskrevet i budsjettbrev 2 og dokumentet investeringer og bærekraftsanalyse 2015 – 2017. Det er ingen vesentlige forskjeller forandringer i forutsetningene siden styrebehandlingen i vår uten de som belyses neste kapittel.

Viktigste endringer i forutsetninger siden styrebehandling i april

De viktigste endringene i analysen siden styrebehandlingen i april er følgende:

- Kapitaltilskudd for den planlagte utvidelsen i Alta fra 2017(5MNOK)
- Økt bevilgning som kompensasjon for økte driftskostnader for den planlagte utvidelsen i Alta fra 2017(10 MNOK)
- Økt investering, fra 170 til 270 MNOK, for den planlagte utvidelsen i Alta.
(Denne summen inkluderer utbygging av Psykisk Helsevern og Rus i Alta)

- 100 % innfasing av inntektsmodell for Psykisk Helsevern og Rus. Reduksjonen i ramme ble større en forventet i 2015. Reduksjonen i rammen ble 15 MNOK i stede for 8 MNOK i 2015.

Planlagte investeringer i perioden 2015 -2022

Tabellen under viser en oversikt over planlagte investeringer for Finnmarkssykehuset HF.

Investerings-plan	Overheng	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sum
Finnmarks-klinikken				30							30
Psykisk helsevern og Rus, Alta				43							43
Spesialist poliklinikk Karasjok			20	20							40
Spesialistsenter Alta		4	44	109	70						227
Nye Kirkenes Sykehus	179	173	337	692							1381
Nye Hammerfest Sykehus								300	300	400	1000
VAKe		0,6									
ENØK		1,1									
Tiltak Sykehus	8	10	10	10							38
MTU, ambulanser	15	34	30	30	30	40	40	40	50	50	359
Varmepumpe Hammerfest			10								10
Sum	202	221	451	932	100	40	40	340	350	450	3128

Det som er verdt å merke seg i denne investeringsplanen er endringen investeringsmidler til det planlagte prosjektet i Alta. Den totale rammen er økt til totalt 270 MNOK og er fordelt i denne investeringsplanen mellom Somatikk og Psykisk helsevern og Rus. Investeringskostnaden til Psykisk helsevern og Rus ble estimert til 43 MNOK i styresak 22/2014.

Økonomisk bærekraft

Tabellen under viser den økonomiske utviklingen til foretaket gitt dagens forutsetninger.

Bærekraftsanalyse Helse Finnmark HF (mill kr)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sum driftsinntekter	1 860	1 838	1 838	1 882	1 882	1 882	1 882	1 882	1 907
Sum driftskostnader ekskl. avskrivninger	1 756	1 771	1 778	1 777	1 780	1 778	1 776	1 777	1 771
Sum avskrivninger	88	78	77	123	122	129	126	128	123
Netto rente	6	6	7	51	49	45	43	42	44
Totale kostnader	1 850	1 855	1 861	1 950	1 951	1 952	1 945	1 947	1 938
<i>Prognose, avvik fra budsjett inneværende år</i>									
Estimert økonomisk resultat	10	-18	-24	-68	-68	-70	-63	-65	-31
Resultatkrav	15	25	37	30	24	24	24	24	24
Avvik fra resultatkrav, før effekter av vedtatte tiltak	-5	-43	-61	-98	-92	-94	-87	-90	-55
Tiltaksplan									
Sum effekter tiltaksplan	0	40	50	50	50	50	50	50	50
Uløst omstilling	-5	-3	-11	-48	-42	-44	-37	-40	-5

Tabellen viser at foretaket ikke er økonomisk bærekraftig og at de store økonomiske utfordringene starter i 2016/2017. Under forutsetning av at de økonomiske tiltakene som ble presentert i styresak 99/2013 får effekt som planlagt, trenger fortsatt foretaket resultatforbedrende tiltak tilsvarende 50 MNOK fra 2017.

Finnmarkssykehuset HF har innvilget et lån på 1,16 Milliarder kroner til NKS. Foretaket er fortsatt avhengig av kassakreditten, måloppnåelse av de økonomiske resultatkravene fra Helse Nord, samt 70 prosent lånefinansiering av de andre byggeprosjektene for å klare å ha kapital til å opprettholde en fornuftig likviditet i økonomien.

Bærekraftsanalysen viser at det er nødvendig med betydelig økonomiske grep for at foretaket skal få en sunn og bærekraftig økonomi i årene som kommer. Parallelt med arbeidet for budsjett 2015, jobbes det med en prosess for å gjøre foretaket økonomisk bærekraftig. Målet er at det skal kunne presenteres en strategi for økonomisk bærekraft sammen med budsjettet for 2015 på styremøtet i desember. Dette er arbeidet har startet og er veldig krevende. Målsetning med arbeidet er at strategien/handlingsplanen for økonomisk bærekraft ikke bare er "ostehøvelprinsippet" men kan også være strukturelle endringer.

4. Risikovurdering

Det ble innledningsvis nevnt at analysen av den økonomiske bærekraften er estimerer på den økonomiske utviklingen til foretaket gitt forutsetninger som inneholder risiko. Det er en prognose på sannsynlig utvikling av den økonomiske utviklingen i Finnmarkssykehuset HF. Hovedtyngden av investeringene er store byggeprosjekter, noen påbegynt, andre på planleggingsstadiet, som betyr betydelig risiko i estimatene. Tiltaksarbeidet utgjør også en betydelig risiko, da historien viser at effekten og gjennomføringsevnen ikke har tilsvart estimatene på tiltakene. Kapitalkostnaden er historisk lav. Bærekraftsanalysen går over en 8 årsperiode, slik at det er sannsynlig at den kan endres. Foretaket er også avhengig av å selge nåværende bygningsmasse i nærheten av bokført verdi ved avhendingstidspunktet.

5. Medbestemmelse

Investering og Bærekraftsanalyse 2015-2022 er drøftet med tillitsvalgte og vernetjenesten på foretaksnivå 15. september 2015.

Vedlegg

- Investeringer og bærekraftsanalyse 2014–2022
- Budsjett brev 2 fra Helse Nord med premisser for bærekraftanalyse høst 2014.

Finnmarkssykehuset

Investeringer og Bærekraftsanalyse

2015-2022

Stein Erik Breivikås
25.09.2014

1.0 BAKGRUNN	3
2.0 PLANLAGTE INVESTERINGER I PERIODEN 2015–2022.	3
3.0 BÆREKRAFTSANALYSE 2015–2022.	4
3.1 Hovedforutsetninger i bærekraftsanalysen våren 2014.	4
3.2 Hovedendringer i analysen siden styrebehandling april 2014.	4
3.3 Behov for kapitaltilførsel og bruk av kassakreditt.	5
3.4 Bærekraftsanalyse	5
3.5 Tiltaksarbeid høsten 2014	6
3.6 Risiko	7
4.0 KONKLUSJON BÆREKRAFT.	8

1.0 Bakgrunn

Helse Nord ber foretakene om å oppdatere og styrebehandle sine økonomiske bærekraftsanalyser med de endringer i rammebetingelsene som er i budsjettbrev 2. Budsjettbrev 2 fra Helse Nord sikrer at analysene er satt opp etter samme mal, samt er basert på samme premisser og rammebetingelser i foretakene. Bærekraftsanalysen gir en pekepinn på den økonomiske utviklingen i foretaket og gir et bilde av resultatutviklingen, investeringsplaner, likviditet og kapitalbehov. Bærekraftsanalysen er estimerer og inneholder betydelig risiko.

2.0 Planlagte investeringer i perioden 2015–2022.

Finnmarkssykehuset HF har i budsjettbrev 2 fra Helse Nord fått revidert sitt langtidsbudsjett for perioden 2015–2022. I tabellen under er også overheng fra tidligere år og 2014 tatt med for å vise helheten i investeringsplanen.

Investeringsplan	Overheng	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sum
Finnmarksklinikken				30							30
Psykisk helsevern og Rus, Alta				43							43
Spesialist poliklinikk Karasjok			20	20							40
Spesialistsenter Alta		4	44	109	70						227
Nye Kirkenes Sykehus	179	173	337	692							1381
Nye Hammerfest Sykehus								300	300	400	1000
Tiltak Sykehus	8	10	10	10							38
MTU, ambulanser	15	34	30	30	30	40	40	40	50	50	359
Varmepumpe Hammerfest			10								10
Sum	202	221	451	932	100	40	40	340	350	450	3128

Det som er verdt å merke seg i denne investeringsplanen er endringen investeringsmidler til det planlagte prosjektet i Alta. Den totale rammen er økt til totalt 270 MNOK og er fordelt i denne investeringsplanen mellom Somatikk og Psykisk helsevern og Rus. Investeringskostnaden til Psykisk helsevern og Rus ble estimert til 43 MNOK i styresak 22/2014. Den planlagte varmpumpen i Hammerfest står ikke på investeringsplanen i budsjettbrev. Det er i etterkant avklart med Helse Nord at den kan være på investeringsplanen hvis investeringsanalysen av den viser lønnsomhet innenfor 6 år.

3.0 Bærekraftsanalyse 2015–2022.

Analysen er estimerer på den økonomiske utviklingen til foretaket. Den hviler på mange forutsetninger som inneholder risiko. Analysen er derfor ikke er en fasit for utviklingen frem mot 2022, men gir en pekepinn på den økonomiske utviklingen i foretaket i perioden.

3.1 Hovedforutsetninger i bærekraftsanalysen våren 2014.

Forutsetningene i den økonomiske bærekraftsanalysen er beskrevet i budsjettbrev 2.

Viktigste økonomiske planpremisser for analysen er følgende:

- Investeringsplan for Finnmarkssykehuset.
- Resultatkrav fra Helse Nord i perioden 2014–2022
- Kapitalkompensasjon på 25 MNOK for NKS fra 2017.
- Kapitalkompensasjon for Alta 5 MNOK fra 2017.
- Økt bevilgning på 10 MNOK fra 2017 for økte driftskostnader i Alta.
- Ferdigstillelse av NKS i ved utgangen av 2016 og økte avskrivninger av gamle Kirkenes sykehus, 10 MNOK årlig.
- Generell styrking av foretaket på 14 MNOK fra 2017.
- Full effekt av inntektsmodell for Psykisk Helsevern og Rus.
- Innfasing samhandlingsreform av Ø-hjelp, som reduserer rammen med 8 MNOK fra 2016.
- Lånefinansiering, 80 % lånefinansiering for NKS og 70% for resten av byggeprosjektene.
- Realrente på 3,5 prosent.
- Avdrag på lån 25 år.
- Avskrivningstid for sykehus inkludert utstyr 26,4 år.
- Lønns- og prisvekt er lik 0 etter krav fra Helse Nord.
- Finnmarkssykehusets egen tiltaksplan for økonomisk bærekraft.

3.2 Hovedendringer i analysen siden styrebehandling april 2014.

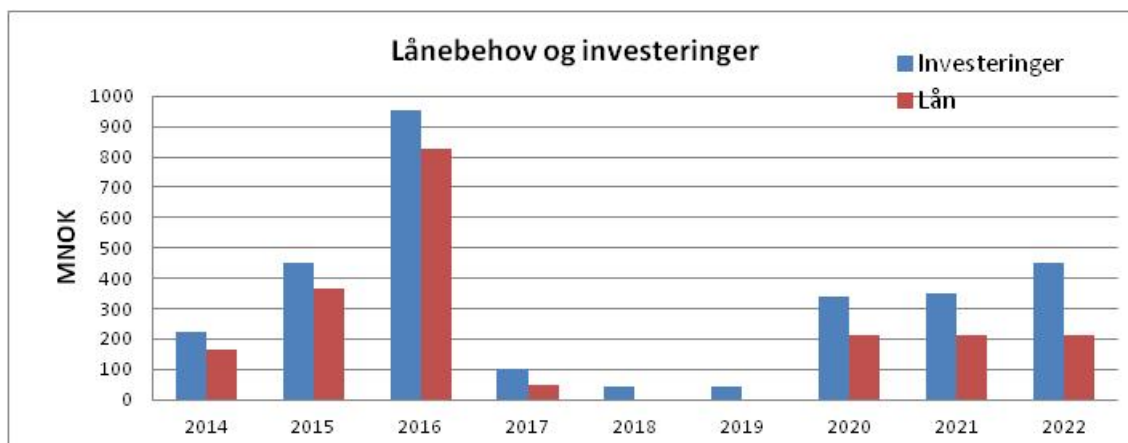
De viktigste endringene i analysen siden styrebehandlingen i april er følgende:

- Kapitalltilskudd for den planlagte utvidelsen i Alta fra 2017(5MNOK)
- Økt bevilgning som kompensasjon for økte driftskostnader for den planlagte utvidelsen i Alta fra 2017(10 MNOK)
- Økt investering, fra 170 til 270 MNOK, for den planlagte utvidelsen i Alta. (Denne summen inkluderer utbygging av Psykisk Helsevern og Rus i Alta)
- 100 % innfasing av inntektsmodell for Psykisk Helsevern og Rus. Reduksjonen i ramme ble større en forventet i 2015. Reduksjonen i rammen ble 15 MNOK i stede for 8 MNOK i 2015.

3.3 Behov for kapitaltilførsel og bruk av kassakreditt.

Finnmarkssykehuset vil ha et stort behov for kapitaltilførsel for å kunne betjene sine forpliktelser frem mot 2022. Foretaket må låne kapital fra Helse Nord og lånebehovet presenteres i figuren under:

Foretaket har et kapitalbehov på over 2 Mrd.kroner i perioden 2014 -2022. Foretaket har fått innvilget lån fra Helse Nord til NKS.

Foretaket kommer til å bruke av kassakreditten som foretaket disponerer. Estimert utvikling av bruk av kassakreditten viser i figuren under:

Foretaket har en kassakredittgrense på 400 MNOK. Figuren viser at foretaket kommer til å holde seg innenfor kassakreditrammen, men en forutsetning er at foretaket leverer de økonomiske resultatkravene som er satt av Helse Nord.

3.4 Bærekraftsanalyse

Bærekraftanalysen som presenteres i dette kapitlet er basert på de hovedforutsetninger i kap 3.1 og endringer i forutsetninger siden styremøtet i april,

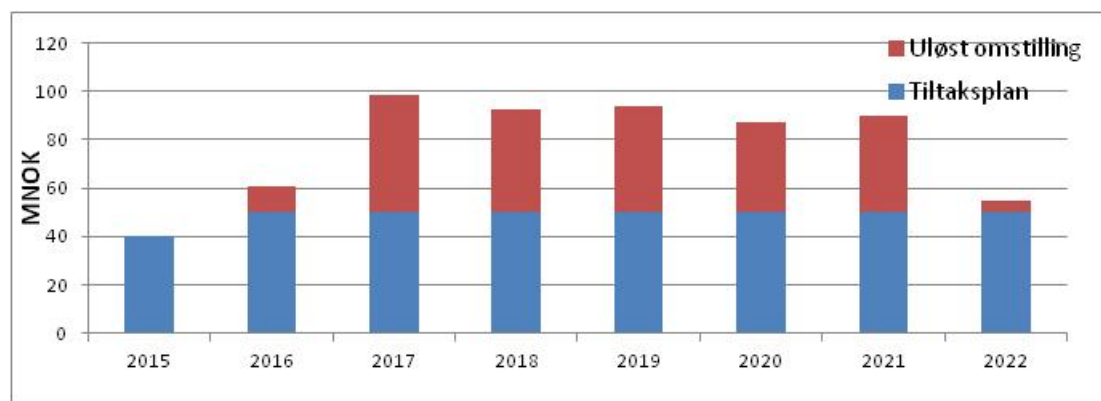

kap 3.2. De økonomiske tiltakene som ligger i bærekraftsanalysen kommer fra styresak 99/2013(budsjett 2014 -2017). Tabellen under viser den forventede estimerte økonomiske utviklingen til foretaket.

Bærekraftsanalyse Helse Finnmark HF (mill kr)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sum driftsinntekter	1 860	1 838	1 838	1 882	1 882	1 882	1 882	1 882	1 907
Sum driftskostnader ekskl. avskrivninger	1 756	1 771	1 778	1 777	1 780	1 778	1 776	1 777	1 771
Sum avskrivninger	88	78	77	123	122	129	126	128	123
Netto rente	6	6	7	51	49	45	43	42	44
Totale kostnader	1 850	1 855	1 861	1 950	1 951	1 952	1 945	1 947	1 938
<i>Prognose, avvik fra budsjett inneværende år</i>									
Estimert økonomisk resultat	10	-18	-24	-68	-68	-70	-63	-65	-31
Resultatkrav	15	25	37	30	24	24	24	24	24
Avvik fra resultatkrav, før effekter av vedtatte tiltak	-5	-43	-61	-98	-92	-94	-87	-90	-55
Tiltaksplan									
Sum effekter tiltaksplan	0	40	50	50	50	50	50	50	50
Uløst omstilling	-5	-3	-11	-48	-42	-44	-37	-40	-5

Fra tabellen kan det ses at det er fra 2016/2017 at de virkelige utfordringene til foretaket kommer.

Figuren under illustrerer den betydelige nødvendige økonomiske omstillingen til foretaket.

Figuren viser også hvor stor andel av nødvendig tiltak som er det foreligger en tiltaksplan for, samt for stor andel som er uløst.

3.5 Tiltaksarbeid høsten 2014

Bærekraftsanalysen viser at det er nødvendig med betydelig økonomiske grep for at foretaket skal få en sunn og bærekraftig økonomi i årene som kommer. Parallelt med arbeidet for budsjett 2015, jobbes det med en prosess for å gjøre foretaket bærekraftig. Målet er at det skal kunne presenteres en strategi for økonomisk bærekraft sammen med budsjettet for 2015 på styremøtet i desember. Dette er arbeidet har startet og er veldig krevende. Målsetning med arbeidet er at

strategien/handlingsplanen for økonomisk bærekraft ikke bare er "ostehøvelprinsippet" men kan også være strukturelle endringer.

3.6 Risiko

Det ble innledningsvis nevnt at analysen av den økonomiske bærekraften er estimater på den økonomiske utviklingen til foretaket gitt forutsetninger som inneholder risiko, men er en prognose på sannsynlig utvikling av den økonomiske utviklingen i Finnmarkssykehuset HF. Store usikkerhetsmomenter i denne økonomiske bærekraftsanalysen mener foretaket er:

- **Investeringer**

Hoveddelen av investeringene er bygningsmasse. Det vil alltid være økonomisk risiko rundt store byggeprosjekter. Det er risiko i de estimerte byggekostnadene /anbudsestimater og det kan dukke opp uforutsette problemstillinger/hendelser under veis i byggeprosjektet. Foretakets bæreevne økonomisk påvirkes raskt og er veldig sensitiv for relativt små prosentvise endringer investeringskostnadene pga at foretaket har relativ høy investeringsgrad av den totale omsetningen i sin langtidsinvesteringsplan.

- **Tiltaksarbeid**

Den økonomiske bærekraftsanalysen viser at foretaket trenger å gjennomføre omstilling/kostnadsreducerende tiltak for å kunne klare sin planlagte investeringsplan. Historien når det gjelder tiltaksarbeid i foretaket viser at ikke alle tiltakene blir gjennomført som planlagt og den gjennomsnittlige effekten av tiltakene er lavere enn de estimerte beregningene. Begge scenarioene viser at foretaket har uløst omstilling med ulik størrelse som det må utarbeides planer for. De historiske rundt tiltaksarbeid i foretaket må tas med i betraktning det jobber videre tiltaksplaner. Dette er en stor risikofaktor som foretaket må stor fokus på frem mot 2017.

- **Kapital og kapitalkostnad**

Foretaket er avhengig av å låne mye kapital for å kunne betjene sine forpliktelser i perioden frem mot 2022. Renten er nå på et historisk lavt nivå, og prognosene/sannsynligheten for at rente vil øke er større enn at de forblir på dagens nivå. Det er i scenarioene brukt en rente på dagens nivå slik det er beskrevet i budsjettbrev 2. En liten endring i rentenivå vil gjøre store utslag den økonomiske bærekraften til foretaket.

- **Salg av boligmasse**

Foretaket skal selge bygningsmasse i Talvik, Lakselv og Kirkenes. Det er vanskelig å estimere markedsverdi på slik bygningsmasse i forhold til balanseført verdi i regnskapet. Det kan være en betydelig risiko for at salgssummen kan bli lavere balanseført verdi. Dette vil være enkelthendelser som ikke påvirker driften og kun påvirke resultatregnskapet det året eventuelt tapsføring kommer, men vi velger å omtale dette, slik at styret er klar over denne risikoen.

4.0 Konklusjon økonomisk bærekraft.

Den oppdaterte analysen viser at Finnmarkssykehuset HF ikke er økonomisk bærekraftig i dag og har betydelige økonomiske utfordringer i perioden frem mot 2022. Det er helt avgjørende at foretaket lager en strategi/handlingsplan høsten 2014, som kan iverksettes slik at foretaket er takler utforingene fra 2016/2017.

Finnmarkssykehuset HF må jobbe målbevist og strukturert, spesielt i perioden 2015 -2017, for å kunne bære sine økonomiske forpliktelser fra 2017.

Helseforetakene i Helse Nord

SENDES KUN PER E-POST

Deres ref.:

Vår ref.:
2014/9-14

Saksbehandler/dir.tlf.:
Jan-Petter Monsen, 75 51 29 19

Sted/dato:
Bodø, 25.06.2014

Budsjettbrev 2 - Planforutsetninger 2015-2018

Styret i Helse Nord behandlet i møte 18. juni 2014 *styresak 78-2014 Plan 2015-2018, inkl. rullering av investeringsplan.*

Dette brevet redegjør for budsjettpremisser 2015-2018, investeringsplan 2015-2022 og krav til budsjettprosessen for budsjett 2015. Inntektsrammer, investeringsrammer, resultatkrav og prioriteringer for 2016-2022 er gjenstand for årlig rullering. For utfyllende informasjon vises det til styresak, utredning og endelige vedtak som følger vedlagt.

Helseforetakene må oppdatere og styrebehandle sine bærekraftsanalyser i henhold til Helse Nord's spesifikasjon **innen 10. oktober 2014**, med de endringer i rammebetingelsene som følger av vedlagte plan 2015-2018. I denne forbindelse bes det om at helseforetaksstyrene orienteres om føringer og premisser i Plan 2015-2018.

Mål, aktivitet og prioritering

Styret i Helse Nord RHF vurderer Helse Nord's viktigste mål for planperioden å være:

1. Oppfylle nasjonale krav til kvalitet og pasientsikkerhet
2. Bedre samhandlingen med kommunehelsetjenesten og sikre helhetlige pasientforløp
3. Realisere forskningsstrategien
4. Bedre pasient- og brukermidvirkningen
5. Sikre gode arbeidsforhold samt tilstrekkelig og kvalifisert personell
6. Innfri de økonomiske mål i perioden
7. Oppgradere utstyr og utvikle bygg i samsvar med planer og faglig utvikling

Vedlagte *Plan for Helse Nord 2015-2018, med rullering av investeringsplan 2015-2022* redegjør for Helse Nord's strategi og tiltak for å realisere målene.

Aktiviteten skal tilpasses krav i årlige oppdragsdokumenter. Arbeidet med å redusere ventetider og fjerne fristbrudd skal videreføres. Prioritering av fagområder og tjenestetilbudet skal være i tråd med nasjonale føringer og føringer i regionale fagplaner. Det er fortsatt et mål å vri tilbudene fra inneliggende behandling til poliklinisk behandling og dagbehandling.

Indremedisinske tilbud og ø-hjelp skal tilpasses i henhold til gjennomføring av samhandlingsreformen.

Helse Nord har i 2013 og 2014 utarbeidet nye regionale fagplaner. Det framgår av vedtaket i styresak 78/2014 punkt 4 at det er avsatt midler som støtte til helseforetakenes oppfølging av planene. Vi gjør særlig oppmerksom på Regional kreftplan 2014-2021, som er omfattende og må prioriteres.

Økonomisk bærekraft og plan for omstilling

Tilbakemeldingene fra HF-styrenes behandling av bærekraftsanalysene viser, med unntak av Helgelandssykehuset HF, at de til tross for økte inntekter står foran store økonomiske utfordringer.

Investeringsbeslutninger skal følge vedtatte konsernbestemmelser. Dette innebærer at helseforetakene skal utvikle bærekraftige omstillingsplaner for virksomheten. Dette er en forutsetning for å kunne gjennomføre investeringsplanen.

I RHF-styremøtet 29. oktober 2014 skal styret behandle rammer og premisser for 2015. I denne saken vil adm. direktør redegjøre for helseforetakenes langsiktige økonomiske bærekraft og plan for å nå resultatkravet.

Helseforetakene må derfor oppdatere og styrebehandle sine bærekraftsanalyser i henhold til Helse Nord's spesifikasjon **innen 10.oktober 2014**, med de endringer i rammebetingelsene som følger av vedlagte plan 2015-2018.

Tiltaksplanen i analysen må beskrives eksplisitt i analysen. Det er spesielt viktig at Nordlandssykehuset og UNN redegjør grundig for sin omstillingsutfordring og tiltak for å sikre økonomisk bærekraft, dersom det er ønskelig å få styrebehandlet aksept for å gå videre med planlegging av kontorbygg i Bodø og PET senter i Tromsø.

Ytterligere premisser for oppdatering av bærekraftsanalysene, herunder fremskrivning av inntektsrammer fra Helse Nord RHF følger dette brev m/vedlegg.

Følgende skal inkluderes i helseforetakets tilbakemelding 10. oktober:

- Oppsummering av omstillingsutfordring 2015-2022
- Oppdatert bærekraftsanalyse
- Prognose for likviditetsutvikling for 2015-2022
- Oppsummering av identifiserte tiltak med effekter og risikovurdering i henhold til mal
- Oversikt over identifiserte omstillingstiltak:
  - planlagt dato for iverksettelse
beregnet økonomisk effekt i 2015 og påfølgende 3 år med risikovurdering
  - evt. konsekvenser for pasienter og ansatte
  - om tiltaket medfører et investeringsbehov og hvordan dette håndteres innenfor vedtatt investeringsramme
  - om tiltaket berører andre parter (andre HF, primærhelsetjenesten etc.)
  - om tiltaket er i strid med føringer i oppdragsdokument
  - om tiltaket må avklares med RHF
  - om tiltaket er styrebehandlet

Helseforetakets budsjettopplegg skal drøftes med tillitsvalgte.

Budsjettforutsetninger

Kapitalkompensasjon

Styret har vedtatt å holde tilbake deler av Helse Nord's inntekter for å finansiere økte kostnader som følge av investeringer og oppgradering av bygg, utstyr og anlegg. Inntektene fordeles gradvis til helseforetakene (kapitalkompensasjon) etter hvert som avskrivningene fra de store byggeprosjektene belaster regnskapene.

Følgende plan for kapitalkompensasjon er vedtatt:

Kapitalkompensasjon (1000 kr)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nordlandssykehuset Bodø	22 000	56 000	56 000	76 000	76 000	76 000	76 000	76 000
Nordlandssykehuset Vesterålen	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
UNN Narvik							21 000	21 000
UNN Tromsø			-	-	20 000	20 000	20 000	20 000
UNN PET			10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Finmarkssykehuset Kirkenes			25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Finmarkssykehuset Hammerfest								25 000
Finmarkssykehuset Alta			5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum	32 000	66 000	106 000	126 000	146 000	146 000	167 000	192 000

Resultatkrav 2015-2018

Planleggingen av budsjett 2015-2018 skal skje med utgangspunkt i de økonomiske styringsmål som er fastsatt av styret. I sum er det vedtatt et budsjettert overskudd på 440 mill kr for foretaksgruppen i 2015. Resultatkrav pr helseforetak for 2015-2018 er fastsatt slik:

Resultatkrav i planperioden (i 1000 kr)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Helse Nord RHF inkl IKT	355 000	341 000	321 000	391 000	221 000	221 000	200 000	175 000
Finmarkssykehuset HF	25 000	37 000	30 000	24 000	24 000	24 000	24 000	24 000
UNN HF	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Nordlandssykehuset HF	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Helgelandssykehuset HF	15 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Sykehusapotek Nord HF	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	440 000	443 000	416 000	480 000	310 000	310 000	289 000	264 000

Budsjettet som vedtas av helseforetakenes styre innen desember 2014 skal være i tråd med vedtatt resultatkrav og øvrige inntekts- og kostnadsforutsetninger.

Det er helt nødvendig at helseforetakene og Helse Nord RHF realiserer planlagte resultatkrav. Dersom ikke resultatkravene realiseres som forutsatt, må gjennomføringen av investeringsplanen justeres.

Endring i helseforetakenes inntektsrammer

Oppdaterte planpremissar gir et estimert økonomisk handlingsrom i størrelsesorden 167 mill kroner i 2015 stigende til 542 mill kroner i 2018. Det er vedtatt å disponere midler til:

- tidligere prioriteringer
- oppfølging av vedtak i budsjett 2014
- nye forslag i plan 2015-2018
- fagplaner som er vedtatt og som planlegges styrebehandlet i 2014 (49 mill kroner i 2015 stigende til 73 mill kroner i 2018)

- øke sentral sparing for å kunne øke investeringene (20 mill kroner i 2015 stigende til 150 mill kroner i 2018)

Det vises til vedlagte plan 2015-2018 for nærmere beskrivelser for disponeringer og endringer i helseforetakenes inntektsrammer.

Basisrammer

Regulering for pris- og lønnsvekst vil videreføres til helseforetakene i tråd med statsbudsjettet. Før pris- og lønnsvekst er følgende rammer tildelt for 2015:

Det gjøres oppmerksom på at tabell for kvalitetsbasert finansiering var falt ut av styresaken. Endelig fordeling av kvalitetsbasert finansiering vil skje i styresaken i oktober basert på resultatet av oppdaterte kvalitetsindikatorer.

Likeledes bevilgning til Familieambulatorium ved NLSH, oppdatert fordeling av midler til opplæring FIKS og inndragning av midler knyttet til Barentsekretariat i Finnmarkssykehuset. Tilskudd til Prostatasenter forventes flyttet til basisrammen.

Effekter av oppdatering av inntektsmodeller for psykisk helse og rusbehandling er tatt inn i rammefordelingen. Modellene er da fullt implementert.

Oppdaterte investeringsrammer for planperioden fremgår av vedlegg. Det gjøres oppmerksom på at rammer inntil p50 er tillagt helseforetakets rammer, mens rammer opptil p85 er lagt sentralt og kan bare utløses etter eksplisitt dialog med RHF. Dette gjelder for A-fløy og pasienthotell i Tromsø, Kirkenes sykehus og FIKS-prosjektet. Bærekraftsanalysene skal baseres på p85.

Premissene for investeringsplanen er oppdatert (resultatkrav, periodisering av likvidbelastning, avskrivninger og låneopptak). Dette gir rom for å øke investeringsvolumet noe i planperioden, men ikke i det omfanget som spilles inn fra helseforetakene. Det er vedtatt nye investeringer på 484 mill kroner i perioden 2015-2022.

Allerede vedtatte prosjekter binder opp investeringsplanen frem mot 2020. Prosjekter som er delvis utredet og utredninger som er i innledende fase i planleggingen, som utviklingsplanen for Finnmarkssykehuset, Finnmarkssykehuset Hammerfest, Alta/Vest-Finnmark, UNNs strategiske utviklingsplan del II bygningsmessig utviklingsplan, UNN Narvik og utviklingsplan Helgelandssykehuset, vil påvirke investeringsplanen frem mot 2020 og inn i det neste tiåret.

Helseforetakene i Helse Nord og for øvrig i Norge kan ha et betydelig potensial for arealeffektivisering gjennom å få på plass felles normer og retningslinjer for etablering og utvikling av areal. Arealbruk vil bli analysert.

Endringer i investeringsplanen

I forhold til vedtatt investeringsplan er følgende endringer vedtatt:

FIKS-prosjektet økes med 88 millioner kroner, oppfølging av vedtak i februar.

FIKS-prosjektet økes med 25,5 millioner kroner til testregime.

Investeringsrammen til Helse Nord IKT økes med 100 mill kroner til Kurve-prosjektet. Ny vurdering av total ramme vil gjøres ved gjennomgang av plan for 2016-2023.

Oppfølging av tiltak i kreftplanen med 10 millioner kroner. Fordeles med 1 millioner kroner til UNN og 9 millioner kroner til Nordlandssykehuset.

Rammen til utbygging i Alta økes med 170 millioner kroner til 270 millioner kroner.

Det tas høyde for at PET-senteret kan stå ferdig i 2017. Det vil øke belastningen av likviditeten med 225 millioner kroner før 2018.

20 mill kr til planlegging av Hammerfest sykehus fremskyndes til 2019.

Rammen til MTU mv. ved Helgelandssykehuset økes med 100 millioner kroner. Begrunnelsen for det er et generelt lavt investeringsnivå i foretaket og en positiv økonomisk bærekraft og likviditet.

I investeringsplanen er det tatt høyde for likviditet til å bygge kontorfløy ved Nordlandssykehuset Bodø og fremskynding av PET-senter i Tromsø. Før disse rammene kan frigjøres og stilles til HF-enes disposisjon, må de respektive HF-styrene behandle prosjektene i henhold til vårt investeringsreglement og dokumentere likviditet og økonomisk bæreevne til å gjennomføre investeringene.

Rammen som var satt av til ENØK investeringer i 2015 strykes, da ingen av HF-ene ennå har disponert rammen som ble tildelt til formålet i 2014. Rammen til øvrige IKT-investeringer i RHF-regi er justert noe ned.

Pensjonskostnader

Inntil oppdatert informasjon foreligger, skal pensjonskostnader budsjetteres med pensjonskostnad 2014 (vedtatt budsjett) + 3,1 % lønns- og prisvekst 2015. *Dette betyr at helseforetakene skal budsjettere med følgende beløp for bruttopensjonskostnad i 2015:*

<i>Finnmarkssykehuset</i>	<i>176,63 mill kr</i>
<i>UNN</i>	<i>745,88 mill kr</i>
<i>NLSH</i>	<i>412,60 mill kr</i>
<i>Helgelandssykehuset</i>	<i>161,24 mill kr</i>

Sykehusapotek Nord skal legge til grunn siste aktuarberegning for 2015.

Helseforetakene bør foreløpig legge til grunn en rente på 3,2 % for kassakreditt og 3,0 % for innskudd i 2015.

Helseforetakene skal foreløpig legge til grunn estimat på 3,1 % lønns- og prisvekst for 2015.

Andre budsjettforutsetninger

Avsetning til finansiering av ø-hjelpsplasser i kommunene

Det er lagt til grunn en gradvis etablering av ø-hjelpsplasser i kommunene. I oppstartfasen skal helseforetakene bidra med delfinansiering. Denne delfinansieringen opphører i 2016, men da vil trekket i basisrammen bli tilsvarende høyere.

I tabellen nedenfor fremkommer oppdatert beste estimat på total forpliktelse i 2015 som skal legges til grunn for helseforetakenes budsjett:

Bidrag fra HF	2 015
Finnmark	7 072
UNN	23 400
NLSH	13 728
Helgeland	7 800
SUM BIDRAG	52 000

Forutsatt at helseforetakene har budsjettert i tråd med forutsetningene for 2014 innebærer dette en økning på til sammen 13 mill kroner fra 2014:

Bidrag fra HF	økning 2015
Finnmark	1 768
UNN	5 850
NLSH	3 432
Helgeland	1 950
SUM BIDRAG	13 000

Faktiske kostnader i 2015 vil avhenge av etablering av ø-hjelpsplasser i kommunene.

Fremtidige IKT-kostnader kliniske systemer

Estimerte fremtidige IKT-kostnader knyttet til kliniske systemer fremkommer nedenfor.

Tallene er anslag på bakgrunn av både vedtatte og planlagte/mulige IKT-investeringer i årene fremover, herunder FIKS-prosjektene. I tallene inngår avskrivningskostnader, lisenskostnader og øvrige driftskostnader.

IKT- kostnader per foretak - estimater									
Foretak	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
UNN	154 000	191 000	253 000	263 000	268 000	259 000	249 000	254 000	231 000
NLSH	92 000	111 000	145 000	151 000	153 000	148 000	139 000	142 000	129 000
Finnmark	30 000	39 000	54 000	57 000	60 000	58 000	56 000	57 000	51 000
Helgeland	28 000	36 000	50 000	53 000	54 000	52 000	49 000	50 000	45 000
Sum	304 000	377 000	502 000	524 000	535 000	517 000	493 000	503 000	456 000

Siden gevinstrealiseringen som skal skje i helseforetakene ikke er tatt høyde for i tallene må de beskrives og innarbeides i bærekraftsanalysen. Dette innebærer at både brutto kostnadsøkninger og helseforetakenes vurderinger knyttet til mulige gevinster skal innarbeides i bærekraftsanalysene.

Administrative IT-systemer

Oppdaterte budsjett tall for felles administrative it-systemer 2015 tall vil bli sendt ut etter godkjenning i direktørmøte i september. Følgende beløp skal foreløpig legges til grunn for 2015 (vedtatt budsjett 2014 justert med prisvekst på 3,1 %).

<i>Finnmark</i>	<i>7,80</i>	<i>mill kr</i>
<i>UNN</i>	<i>28,73</i>	<i>mill kr</i>
<i>NLSH</i>	<i>18,12</i>	<i>mill kr</i>
<i>Helgeland</i>	<i>6,93</i>	<i>mill kr</i>
<i>Sykehusapotek</i>	<i>0,41</i>	<i>mill kr</i>
<i>HN IKT</i>	<i>0,99</i>	<i>mill kr</i>

Vedlikehold

Helseforetaket skal *innføre et tilstrekkelig og verdibevarende vedlikehold i nye og gamle bygg*, jf oppdragsdokument 2014 punkt 2.4.

Gjenstående avklaringer

Følgende avklaringer foretas senere:

- Forskningsmidler fordeles i egen sak.
- Konsekvenser av statsbudsjettet som lønns- og priskompensasjon, evt. takstendringer, nye funksjoner osv vil avklares medio oktober.
- Estimerte kostnader for administrative og kliniske systemer fremkommer av detaljerte budsjettpremisser. Detaljbudsjettet for administrative systemer vil utarbeides i september.
- Finansiering av fagplaner vil bli komplettert i styremøtet i oktober.

Videre framdriftsplan og frister for budsjettprosessen 2015:

Budsjettmøter til høsten vil bli koordinert med oppfølgingsmøter.

8. oktober 2014: Statsbudsjettet legges fram. Informasjonsmøte per telefon tentativt 9. oktober.

10. oktober 2014: Frist for innsending av oppdaterte og styrebehandlede bærekraftsanalyser med de endringer i rammebetingelsene som følger av denne saken og detaljerte budsjettpremisser. Maler som skal benyttes for fremstilling av tall for effekter av tiltak med mer ettersendes.

10. oktober 2014: Frist for innspill til Statsbudsjett 2016

29. oktober 2014: Styret i Helse Nord RHF fastsetter endelige budsjetttramme for 2015.

9. desember 2014: Frist for innlegging av detaljbudsjett og funksjonsbudsjett i økonomisystem. Budsjettet skal være avstemt mot øvrige helseforetak og være innlagt med korrekte HF-koder i Økonomisystem.

Frist for innsending av plantall for aktivitetsnivå i 2015 (mal ettersendes).

19. desember 2014: Frist for endelig budsjettbehandling i helseforetakene

Budsjettet skal baseres på avstemte tall for internt kjøp og salg med andre helseforetak. Betaling til HN IKT for tjenester i 2015 skal være innarbeidet i helseforetakets budsjettforslag og avtaler med HN IKT skal være inngått og signert før budsjettet vedtas i helseforetaket.

4. februar 2015: Styret i Helse Nord vedtar konsolidert budsjett for foretaksgruppen

Med vennlig hilsen

Lars Vorland
signert
Administrerende direktør

Hilde Rolandsen
signert
Direktør for Eieravdelingen

Vedlegg: *Fremskrivning av inntektsrammer basert på kjent informasjon i dag. Som det er redegjort for i saken vil flere forhold avklares i oktober, lønns- og priskompensasjon, nye oppgaver i statsbudsjettet, fordeling og opptrapping av midler til gjennomføring av fagplaner.*

Styresak 78-2014 Plan 2015-2018, inkl. rullering av investeringsplan, med vedtak.

Vedlegg: Fremskrivning av basisramme

Basisramme 2014-2022 Helgelandssykehuset	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vedtatt ramme 2014	1 178 092	1 178 092	1 178 092	1 178 092	1 178 092	1 178 092	1 178 092	1 178 092	1 178 092
Inntektsmodell somatisk virksomhet		14 133	26 133	26 133	26 133	26 133	26 133	26 133	26 133
Opphør overgangsordning økt ISF andel		6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Inntektsmodell psykisk helsevern		21 520	21 520	21 520	21 520	21 520	21 520	21 520	21 520
Kvalitetsmidler		-2 945	-2 945	-2 945	-2 945	-2 945	-2 945	-2 945	-2 945
Oppdatering inntektsfordeling TSB		-4 339	-4 339	-4 339	-4 339	-4 339	-4 339	-4 339	-4 339
Omfordeling FIKS		20	20	20	20	20	20	20	20
Samhandlingsreform - Ø-hjelp		-1 064	-8 864	-8 864	-8 864	-8 864	-8 864	-8 864	-8 864
Utredning utvikling Helgelandssykehuset engangsbevilgning		-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Kreftplanen		540	540	540	540	540	540	540	540
Hud		1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
ØNH		990	990	990	990	990	990	990	990
Fagansvarlig helsefaglæringer			-500	-500	-500	-500	-500	-500	-500
Styrking HF estimat			6 000	12 210	12 210	12 210	12 210	12 210	12 210
Sum	1 178 092	1 212 147	1 221 847	1 228 057	1 228 057	1 228 057	1 228 057	1 228 057	1 228 057

Basisramme 2014-2022 Nordlandssykehuset	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vedtatt ramme 2014	2 674 326	2 674 326	2 674 326	2 674 326	2 674 326	2 674 326	2 674 326	2 674 326	2 674 326
Kapital kompensasjon Bodø	-	22 000	56 000	56 000	76 000	76 000	76 000	76 000	76 000
Kapital kompensasjon Vesterålen		10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Inntektsmodell somatisk virksomhet	-	283	783	783	783	783	783	783	783
Opphør overgangsordning økt ISF andel		10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Inntektsmodell psykisk helsevern		(13 240)	(13 240)	(13 240)	(13 240)	(13 240)	(13 240)	(13 240)	(13 240)
Oppdatering inntektsfordeling TSB		5 944	5 944	5 944	5 944	5 944	5 944	5 944	5 944
Intensiv		5 400	5 400	5 400	5 400	5 400	5 400	5 400	5 400
Samhandlingsreform - Ø-hjelp		-1 940	-15 668	-15 668	-15 668	-15 668	-15 668	-15 668	-15 668
Kreftplanen		3 780	3 780	3 780	3 780	3 780	3 780	3 780	3 780
Hud		450	450	450	450	450	450	450	450
ØNH		3 420	3 420	3 420	3 420	3 420	3 420	3 420	3 420
Øye		680	680	680	680	680	680	680	680
Tuberkulose program		340	340	340	340	340	340	340	340
Plastikk kirurgi		2 850	2 850	2 850	2 850	2 850	2 850	2 850	2 850
Prostatasenter			1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Kvalitetsmidler		-2 020	-2 020	-2 020	-2 020	-2 020	-2 020	-2 020	-2 020
Fagansvarlig helsefaglæringer			-500	-500	-500	-500	-500	-500	-500
Familieambulatorium		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Omfordeling FIKS		1 102	1 102	1 102	1 102	1 102	1 102	1 102	1 102
Regional koordinator helsefaglæringer		500	500	500	500	500	500	500	500
Styrking HF estimat			13 919	27 829	27 829	27 829	27 829	27 829	27 829
Sum	2 674 326	2 725 875	2 761 566	2 775 475	2 795 475	2 795 475	2 795 475	2 795 475	2 795 475

